

Szív érrendszeri betegségek kezelésében alkalmazott gyógyszerek

Szökő Éva

Magas vérnyomás

Krónikus szívelégtelenség

Ischemiás szívbetegség

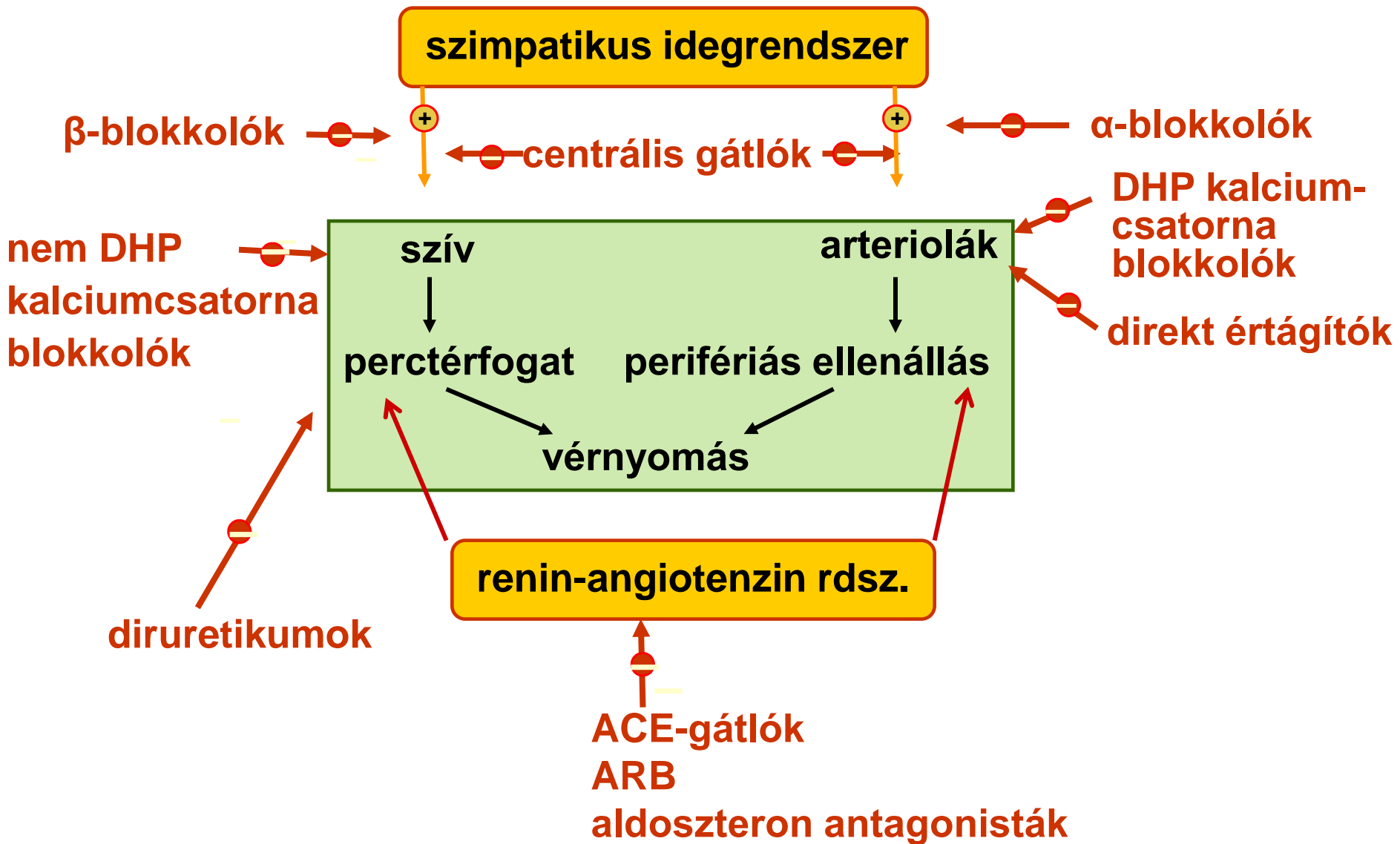
Szívritmuszavar

Kialakulásuk rizikófaktorai többek között

Dyslipidemia

Cukorbetegség

Kardiovaszkuláris rendszerre ható gyógyszerek

ACE gátlók

***enalapril, lisinopril, perindopril, ramipril, quinapril,
benazepril, cilazapril, fosinopril, spirapril, trandolapril,
(captopril)***

***Elsőként választandók: hipertónia, krónikus szívelégtelenség, MI után,
Kedvezőek koronária betegség, diabetes esetén***

Hatások

értágítás

szív remodellizáció gátlása

***csökkent aldoszteron szekréció → nátrium (és víz) ürül, kálium
visszaszívódik***

ACE gátlók

Mellékhatások

gyors és erőteljes vérnyomáscsökkenés

ortosztatikus hipotónia

szérum kálium $\uparrow$ (hyperkalaemia)

veszélye fokozott krónikus veseelégtelenség és

2-es típusú diabétesz esetén,

egyidejű NSAID, ARB, kálium megtakarító diuretikum szedése

vagy káliumpótlás esetén

száraz köhögés (< 20%)

kezdeti csökkent veseműködés

akut veseelégtelenség (<1%)

angioödéma (<2%) (dohányzóknál gyakoribb)

ACE gátlók

Kontraindikáció

**terhesség,
korábbi angioödéma
kétoldali veseartéria stenosis**

Fokozatos dózisemelés! (ortosztatikus hipotónia veszélye a Na⁺ és folyadék depléció miatt, szívelégtelenség rosszabbodhat, nagyon idős beteg esetében különösen óvatosan kell kezdeni)

ACE gátlók

Kölcsönhatások

Hatásukat fokozzák:

egyéb vérnyomáscsökkentők

Fokozott hyperkalaemia (bradycardia, ritmuszavarok):

ARB, kálium spóroló diuretikumok, kálium pótlás

Hatásukat csökkenthetik: NSAID, NaCl

Növelhetik a hatását:

a lithiumnak,

ritkán az orális antidiabetikumoknak, inzulinnak

AT1-receptor blokkolók (ARB)

losartan, eprosartan, valsartan, irbesartan, candesartan, telmisartan

Elsőként választhatók magas vérnyomás esetén, különösen diabeteses nephropathia társbetegséggel

Krónikus szívelégtelenségben az ACE gátlók alternatívái

Mellékhatások

mint ACE gátlók, kivéve szárazköhögés

Kontraindikáció és kölcsönhatások

mint ACE gátlók

Tiazidok

chlortalidon, clopamid, hydrochlorothiazid, indapamid

Vérnyomáscsökkentőként főleg kombinációban

Kis dózisban!

Maximális hatás 10-20 Hgmm ↓

A hatás kialakulása lassú

Gyógyszerbevétel reggel vagy reggel és délután

Tiazidok

Mellékhatások – dózis-függők

elektrolit zavarok

szérum kálium ↓, magnézium ↓, kalcium ↑

metabolikus zavarok

hyperuricaemia

hyperglycaemia

hyperlipidaemia (nagy dózisban)

szexuális diszfunkció

Javasoltak időskorúaknak, egyidejű szívelégtelenség esetén

Köszvényben kontraindikáltak

Kacs-diuretikumok

furosemid, etakrinsav

Krónikus szívelégtelenség tüneteit jól csökkenti, de csak kombinációban javasolt kezelésére

Mellékhatások – dózis-függőek

nátrium és folyadék depléció → orthostaticus hypotonia

szérum kálium ↓, magnézium ↓, kalcium ↓

hyperuricaemia

hyperglycaemia

hyperlipidaemia (nagy dózisban)

szexuális diszfunkció

Tartós alkalmazás – diuretikus rezisztencia

Aldoszteron antagonisták

spironolakton, eplerenon

Alkalmazásuk főleg szívelégtelenség esetén

Mellékhatások

szérum kálium $\uparrow$ (hyperkalaemia)

veszélye fokozott:

krónikus veseelégtelenség, 2-es típusú diabétesz, egyidejű NSAID, ACEI, ARB vagy káliumpótlás esetén

gynecomastia – antiandrogén hatás (csak spironolacton)

Kalcium csatorna blokkolók

**dihidropiridinek: amlodipin, felodipin, isradipin, lacidipin, lercanidipin
nitrendipin, nifedipin**

nem-dihidropiridinek: diltiazem, verapamil, gallopamil

A dihidropiridinek leggyakrabban idős vagy ischemiás szívbetegek magas vérnyomásának kezelésére lehetnek első választás, vagy kombinációban ACE gátlóval vagy tiazid diuretikummal. Stabil angina.

Nem-dihidropiridinek: szívritmuszavar, stabil angina.

Hatás

dihidropiridinek: értágító

**nem-dihidropiridinek: szívfrekvencia ↓, szívizom-kontrakció ↓,
szívben az ingervezetés lassul**

Kalcium csatorna blokkolók

Mellékhatások - DHP

szédülés, kipirulás, fejfájás, perifériás ödéma
hangulatzavar, GI panaszok, gingiva hyperplasia
szimpatikus aktivitás ↑ (rövid hatásúak)

Mellékhatások – nem-DHP

bradycardia, AV blokk, szívelégtelenség
étvágytalanság, émelygés, székrekedés, perifériás ödéma

CYP3A4 enzimgátlók fokozzák hatásukat

**A verapamil és diltiazem (CYP3A4 gátlók) emelhetik pl. a ciklosporin,
tacrolimus, digoxin, atorvastatin, simvastatin, teofillin, carbamazepin
plazmakoncentrációját**

DHP kalciumantagonisták

***fő indikáció: hipertónia, angina pectoris, időskor, terhesség 2. 3. trim.
izolált szisztolés HT, perifériás érbetegség***

fő kontraindikáció: akut MI, instabil angina, terhesség 1. trim.

nem-DHP kalciumantagonisták

***fő indikáció: angina pectoris, időskor, terhesség 2. 3. trim.
izolált szisztolés HT, pitvari tachycardia***

fő kontraindikáció: szívelégtelenség, AV blokk, terhesség 1. trim.

β -blokkolók

**kardioszelektívek: metoprolol, atenolol, betaxolol, bisoprolol,
nebivolol (értágító is!)**

α és β -blokkoló: carvedilol (értágító is!)

Elsőként alkalmazott vérnyomáscsökkentők, ha társbetegség indokolja

**fő indikáció: angina pectoris, MI után, tachycardia, tachy-
arrhythmia, kompenzált krónikus szívelégtelenség**

**fő kontraindikáció: asztma, COPD, AV-blokk, bradycardia, súlyos
perifériás érszűkület**

Alkalmazásukat NEM SZABAD hirtelen abbahagyni

A β -blokkolók jellemző mellékhatásai

- fáradékonyság
- bradycardia, ingervezetési zavar
- hipotónia
- erektilis diszfunkció
- folyadékretenció, a szívelégtelenség rosszabbodása a kezelés kezdetén
- alvászavar

Kölcsönhatások

A metoprolol és nebivolol hatását fokozhatják:

CYP2D6 enzimgátlók, pl. fluoxetin, paroxetin

Hatásukat csökkenthetik: NSAID-ek

A β -blokkolók csökkenthetik a bronchodilatátorok hatását

A β -blokkolók növelhetik az orális antidiabetikumok hatását, elfedik a hipoglikémia tüneteit

α_1 -blokkolók

doxazosin, prazosin, urapidil

fő indikáció: egyidejű prostata hyperplasia

jellemző mellékhatás: orthostaticus hypotonia

fő kontraindikáció: inkontinencia

Centrális α_2 -agonista és imidazolin₁-agonisták

moxonidin, rilmenidin

fő indikáció: diabetes mellitus, metabolikus szindróma

jellemző mellékhatás: szájszárazság

fő kontraindikáció: AV blokk, bradycardia, szívelégtelenség

Centrális α_2 -agonisták

methyldopa, guanfacin

fő indikáció: (terhesség)

jellemző mellékhatás: álmoság, szedáció, szédülés, székrekedés

fő kontraindikáció: AV blokk, cerebrovasc. keringészavar, májbetegség

További szerek

Ivabradin

**csökkenti a sinus frekvenciát vérnyomáscsökkentés nélkül
β-blokkolók alternatívája vagy β-blokkolóval kombinációban
krónikus szívelégtelenség vagy stabil angina kezelésére
mh: szikralátás, túlzott bradycardia, szédülés**

Nitrátok

angina prevenció és/vagy rohamoldás

Ranolazin

**gátolja a Na⁺-függő Ca²⁺ csatornákat, a Ca²⁺ beáramlását a
szívizomsejtekbe
angina pectoris kiegészítő kezelése**

Statinok mellékhatásai

Izomkárosodás – dózisfüggő

Izomfájdalom

Myopathia – CK-szint növekedés

Rhabdomyolysis – veseelégtelenség (interakciók!)

Májkárosodás – dózisfüggő, enyhe transzamináz emelkedés, hepatitis

GIT tünetek

Insomnia, fejfájás

Bőrkiütés, ritkán angio-ödéma

Teratogén hatás – kontraindikáció terhességben

Kognitív zavarok – időseknél, reverzibilis

Csökkent glukóztolerancia

Statinok kölcsönhatásai

Fibrátokkal – a myopathia kockázata nő

CYP enzimgátlókkal – vérszint-emelkedés, toxicitás

simvastatin > atorvastatin > rosuvastatin esetén

CYP 3A4 gátlók, pl.

**erythromycin, clarithromycin, itraconazol, ciclosporin,
grapefruit**

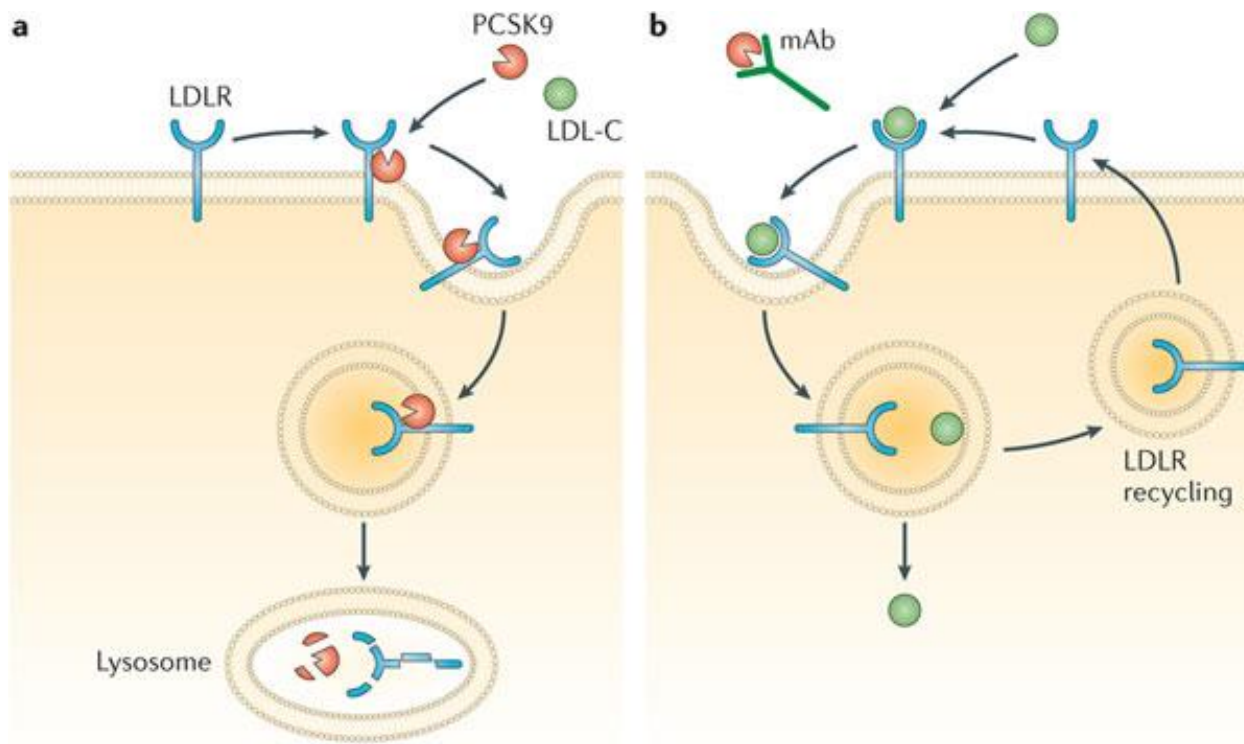
CYP 2C9 gátló fluconazol

egyidejűleg szedett fluvastatin hatása nő

Új koleszterincsökkentők

PCSK9 gátlók

alirocumab (*Praluent*), evolocumab (*Repatha*)

fokozzák az LDL receptor recirkulációját → LDL clearance ↑ (60-70%)
statinnal additív hatás